

Lxxxi.

seren ihesus. **D**aer nae als etzli,
ghe iair verganghen waren. soe lies
Kunibertus achter dye genoiche d
werlt. ynd he wart seer geleert. ynde
waert daer nae domproest gemacht
in der stat van Trier van den erz/
byschoff vp dye selue gyt. In eyn
korze gyt daer nae als d byschoff vā
Coellen gestorūc was. soe waert he
vys eyne gemeynē sent ynd vys des
vurgenoemptē koenyngs gebot ge
kore ind gemachtē bischoff zo coel
ic. vp dē. xvij. dach in dē euerma
ent. Op eyn tzyt dae he nae syn
re manier in d hylighē. vi. du sent
jonfferen kyrche misse dede. ynd he
dat bluet ynd lycham cristi offerde
soe offensbairde sich eyn wijsse du
ue. ynd vloeghe vñ ynd vñ in d
kyrchen. ind daer nae sasssy vp des
byschoffs hoeft. Inde zo dē lesten
soe vloeghe sy van daer zo eynre
hyligher jonfferen graft. ynd da
er verswan sy dat sy dye mynischen
nyet meer en saghen. Dae dit dat
volck gesien hadde. soe begonden
sy alle zo roissen. Dat is vurwa
ir der ghene der weerdich is god zo
dienien. Dese hylighē knecht Kun
ibertus halp dē verdrückē. dye hun
gherighen voide he. dye cleynmoe
dighen troiste hey. He plach vlyf
lich zo bidden Sigibertus den ko
nynck van vrancrijsch. dat he kyr
chen ynd hylighē steede solde gym
meren. Inde dae Kunibertus
xl. iair weerdichlich dē stoil des bis
doms hadde besessen. ynde dae hey
syn tzyt bequeemlich hadde geleuet
soe starff he op den. viij. dach vā alre
hylighen maent ynde leuerde god
syn siel voll van doechden. ynd ont
sincē loen nae synē gueden wercken

Ind syn lycham wart eerwerdich/
lich begrauen in sent Clemens kyr,
che dye he getzymmert hadde.

Die legēde van sent elizabeth der hilliger vrouwen.::

Elizabeth die
hylighē vrouwe was
edel van geslechte. yn
was des koenings do
chter van Ungarien.
mer sy was edelre van geleue ynd
van gheistlichkeit. Dit edel geslech
te macht sy edelre mit exemplen.
Dit hylighē jonfferchyn sente E
lizabeth begonde in synen jonghen
daghen sich zo gheuen zo gueder
oeuinghe. ynde dit jonfferchyn ver
sinadede alle ydele speele. ynde sy
was algyt in godes eerwerdicheyt.

Dae sent Elyzabeth noch ionck was
eyn ionfferyn van vijft jairen. soe
was sy soe streechich durede in der kyr
chen in eyre gebede. dat sy yr gespee,
linne nauwe mochten daer aff bren
ghen. Ind als sy by eyren dienst jof
feren lass. of mit eyren gespeelinnen.
ynd dat sy sach dat. ein van yn vo
er hen ginghe. so volghede sy yr ein
kortze tyt zo der capelken wart vñ
go speelen. vp dat sy also ein oersach
vant zo der kyrchen zo gaen. Inde
als sy daer in qwaem soe knyede sy.
of sy lach alto mail vp dye eerde. in
de all enconde sy nyet lesen. nochtan
soe dede sy dick vp eyne salter in der
kyrchen. vp dat men meinen soldē.
dat sy daer in lese. ind vp dat sy nye
mane hynderē soldē als sy se onle
dich saghen. ind sy leechde sich neder
vp dye eerden mit den anderen ionf
feryn. als in einre manier vā spe
elen ind maissich. vp dat sy mit eyn
re sulcher manier of bekwemheyte
moecht god eer ynde eerwerdicheyt
doen in allen speelen mit rynghen.
of mit anderen dinghen. soe settze
de sy eyren hoffen zo gode. Ind wat
dit ionfferyn wan myt speelen. of
dat anderssins crijghē moechte. dair
aff gaff sy den armen ionffrouwen
dat. v. deyl. myt cynem sulchen ouer
drach. dat sy dicke vur yr saghe sol
den Pater noster ynd Aue Maria.
Inde als sy woisse in altheide vā
zyden. soe woiss sy ouch veel meer
in ynnicheyt. Inde sy verkoes vnse
sieuve vrouwe vur ein beschermerche
ynd cyn vutsprekersche. Inde sente
Iohan euangelist vercoes sy zo cy
nem verwacere van eyre kuyfcheit
Want dae all dye namen der apo
stolen geschreuen waren vp ein sun

derliche cedelchyn. ynd gelechte wa
re vp dat altair Dae dye anderē iof
frouwen dye by yr waren. eyn yghe
lich eyn van den brieffgyn nam vp
auentuyr. Hoe dede Elyzabeth yr
gebede. ynd creech drijwerff dē brieff
daer sent Petrus name in geschreue
was als sy ouch begheert hadde. in
de daer viel sy vp mit so groisser yn
nicheyte. soe dat sy nyemant ontsey
de of weygheerde der sy hadt in synē
namen. Ind vp dat sy dye geluck/
licheyt ynd selicheyt deser werlt ni
et zo seer smeychen off behaghen en
solde. soe brach sy yr seluen vegelchs
enwenich aff van waillust ynde vā
genoichden. Want als yr wail ind
gelucklich ginck in eynichem speelt
soe lies sy dat ander daer nae vnder
weghen ind sprach. Ich wil niet vo
ert ghacn. mer vñ godes wille lais
ich yt blyuen. Wanneer sy ghe
roffen waert zo dem dans mit an
deren ionfferye. ynd sy eyn werff vñ
me hadde gegaen ynd eyn dans ge
daen hadde. soe sprach sy. It is ghe
noech dat wyr eyn werff vñ gegaē
hain. laist vns dye anderen laissen
vñ gods wille. Ind alsus soe mai
issiche sy dye ionffrouwen van yr
ydelheit. Sy veronwerde ynde vers
simade altyt dye ydelheit der cleyd.
ynd sy hadde lieff alle eersamheit in
den cleyderē. Sy hadde ouch yr sel
uen gesetzt ein secher getzail van ge
bede. yñ als sy vp eyninghe tyt so on
ledich was dat sy die getzal niet vol
doen enmochte. ynd yr diensionfe
ren sy zwonghen slaffen zo gaen.
soe wachede sy myt eyrem hemelsche
brudegam ynd dan lass sy yr gebede
Dye hylliche daghe viert sy mit so
groisser ynnicheyt dat sy yr mauwē

LXXXV.

in gheynreley wijss woukde laissen
stucke. vur dat dye misse gedacē was
Sy enwouerde ouch nyet draghen
hatschoe des sonnedaghes vur mid
dach. vmb dat sy dē hoechtyt woude
eer aen doen. ynd voldaen eyre yn/
nichet. **I**n daervm soe plach sy sich
seluen in sulchen dinghe zo verbin
den mit geloesten. vñ dat sy nye/
mant ensolde moeghen brenghen
vā eyrem vpsatz myt lichtferdighe
reden. **S**y herde dye dyenst van d
kyrchen mit soe groysser eerwerdich
eyt. dat. als men dat euangelié lass.
off als mē cōsecrerde dat sy yr man
wen. soe sy bestickt warē. y r vnespā
nen. ynd ander tierheit aff legghede
ind dat gesticksel dat sy vp cyrc hō
eft hadde. dat leyde sy neder vp dye
eerdē. **I**nde als sy alsus eyren
jonfferlichen stait wijslich ynde on
noselich ouer bracht hadde. **S**o wa
ert sy gegwonghen in die echtschafft
zo gaen van eyrem vader. **I**nd al
suis gaff sy consent al dede sy dat on
ghern. zo der vergaderinghe in dye
echtschafft. nyet dat sy dat dede vñ
dye ghenochte des vleyschs. mer vp
dat sy eyrs vaders gebot niet enwol
de versmaeden. ind vp dat sy die kyn
dere dye sy gebeere. woude zo gots
dienst geuen. **I**nde all was sy ghe
bonde mit dem gesetz der echtschafft
Nochtant soe enhadde sy gheyn ge
nochte zo vleyschlicher wallust. in/
de dat is hic in offenbair. Want sy
belouede in meyster Conraids han
de. weer yt dat sy lengher leefde dan
yr mā. dat sy ewelich reynicheit hal
den woude. **D**it ghet gerucht van
der hoescheyt zucht ynde seidicheyt
deser jonfferen. qwaem vur den ede
len heren des lands van hessen. **I**n

de daervm̄ seynde he koestliche boy
den an eyren vader. dē koeninc vā
Ongarien. ynde lies begheeren dese
jonfrouwe zo der echtschafft. **I**nd
alsus soe waert dese hylliche jons/
frouwe sente Elyzabeth vergaderē
in der echtschafft dē durchluechtighe
fursten ynde heren dem lantgreuent
van hessen. als eyrem koenincliche
geslechte zo gehoerde. inde als ouch
got woude. vp dat sy daer veel myn
schen brenghen soukde zo gods lief
de. ynde vp dat sy dye onghelerden
leeren soulde. **I**nde all was dat sy
eyren stat verwandelē hadde. noch
tant en verwandelē sy niet dye ke
gheerten eyrs herzen. **W**ye groys
oitmoedicheyt ynde ynnicheyt sy zo
god hadde. ynde wye hart ynd wye
strenghe dat sy zo sych seluen was.
ynde wye mylde. ynde wye barin/
herzich sy den armen liden was.
dat is offenbair vysdem dat nae ge
schreuen is. **I**n cyrc gelede was
sy soe vuyrich. dat sy ee zo der kyr
chen qwaem dan eyre dienstjouf
ten. vp dat sy mit eynem heimlichen
gebede dye genaide godes verweruē
moecht. **S**y stont dictwijl des na
ches vp zo beden. ynd yr man badt
sy. dat sy sych seluer spaerde. ynd ey
rem lyckam wat raste aen dede. **I**nd
sy bestellede mit eynre van eyren di
enstjouf. dye yr sonderlinghe
groys vūdynne was. weer yr sach
dat sy verslaiffen woude dat sy se
als dan wecken soukde nyepende an
dem voest. **I**nd vp eyn tyt soe wol
de dye dienstjouwe eyre vrou
wen voesse nyppen. ynde myt once
uakt. soe stiess aen eyrs mans voess.
Inde he ontwachede ynde verwō
derde sich van wā dat komē moecht

ynd alsus so waert he gewaet in der
waerheit dat men van yr saghe de.
ynde he verdroich ic guedertierlich.
yn lies ic geschic. In vp dat sy god
geue eyn ret ynde vruchter oster,
harter. soe macht sy sich dictwyl vucht
mit oeuervloedighen tranen. Inde
dye tranē storchede sy vroeliche son-
der eynich onbequemlich of onghe-
boerkiche verkerē van eyrem aenge-
sichtē. also dat sy alzyt weende myt
smertzen. ynde sy ver vrouwe dyd
vā dem smertzen. ynd dat verbarch
sy mit eynre manierlicher vroelich-
eyt des aengesichtes. **S**y was soe
oitemoedich dat sy vām dye liefde go-
des niet versmaede verworpen yā
verachte dinghe. **M**er sy volbracht
dye mit groisser ynnicheyt. Als vp
eyn zyt hoe na sy cyn frankē myn-
schen. eyslick ynd lelich van aenghe-
sicht. ynde gryndich van hest. ynde
ruydich vā lue. ynd desen leyt sy in
eyren schoess. ynde sy schaer ym aff
syn grislich hair. ynd sy woessch ym
syn hest. inde yr dienstionfferē dye
lacheden daer zo. **A**ls men dye
cruyze droech soe ghinc sy alzyt
barvoess in der processien. ynd was
gecleyt mit wullen cleyderen. Inde
daer men. predichte. soe sass sy vnder
den armen. als eyn arm oitemoedich
wijs. Als sy vis eyre kyndellet ginc
soe enverzierde sy sich nyet mit edel
gesteynen ynd mit gulden cleyderē
als dye anderen vrouwen pleghen.
Mer nae vnser vrouwen exempel.
soe droech sy yr kynt in eyren armē.
ynd ginc oitemoedlich ynd offerde
zo dem altaire ein lam mit eynre ker-
zen. vp dat sy daer mede wouerde ge-
uen zo bekennē dat men dye houer,
die van der werlt versmaeden solde.

ynde vp dat sy sich gheslych meeche
vnser lieuer vrouwe. Ind als sy zo
huy's qwaem. soe gaff ic dyd cleyder
daer sy mede was zo kyrchen gan-
ghen. eynre armen vrouwen. yr oit
moedicheyt is ouch offensair daer
vys. Want all was sy vrij ind hoch
van weerdicheyt. Nochtant gaff sy
sich. behaluen gerechticheit d' echtsch
aft. ind mit consent eyrs mans. vñ
der dye gehoitsamheit meyster Con-
raids der arm was yn een broit bid-
der. all was he groys van kunst ind
van gheystlicheyt. dat wat he gledoet
dat dede sy mit groisser eer verdich-
eyt ynde vroelicheyt. vp dat sy daer
mede solde verdienē den loen vā ge-
hoitsamheydt. Ind dat sy ihūs exem-
pelt nae volghede der synē vader ge-
hoitsam was bis in den doit. **O**p
eyn zyt da hies he sy komen zo dē
sermoen. ind yr quaem eyn vrouwe
ouer. dye marckgreinne vā missen
soe dat sy nyet enmocht komen. Inde
dat verdroes yn seer. ynd dese on-
gehoitsamheit enwolde he niet ver-
hissen. soe langhe bis dat sy sich on-
cleydet vp yr hemd mit etzlichej jōf
frouwen dye ouch streeflich waren.
ind he dede sy seer hart slagē. **S**y
was ouch van groisser abstinencie.
ynd strengicheyt. ynd sy castiede yr
lycham mit vasten. mit wachen. yā
mit disciplinen. **S**y dede sych ouch
dictwyl slagen van eyren dienst
ionfferen in yr kamer. vp dat sy ghe-
lych wordē vnsem heren ihūs der
ghegeselt waert. Inde vp dat sy yr
vleysch bezwingen solde van alre
onkuysheyt. **S**y was soe maist/
sich ynd soe sober van essen ynd vā
drincken. dat sy bewijlen ouer eyrs
mans casell. daer menighethande

Lxxxij.

gerichten quaemē. alleyn broit ass.
Wat meister Conrait hadde yr ver
hoden dat sy nyet een taeten ensonl
de dye spyse dae sy consciencie hain
mochte. Ind dat hielte sy so vlijsslich
ynde soe strenglich. als dye ander
menigherhāde spijsen aissen. so na sy
mit eyre dienst mechdē vā den groe
uen spijsen. Nochtant saffsy dīck zo
der tafel. ynde nam dye spijsen in yr
hende ynde sneet sy. op dat mē mei
nē soldē dat sy daer af gegessen had
de. op dat mē sy nyet mercken ensol
de. yn op dat sy daer mede soldē vro
elich machen alle dye ghene dye daer
aissen. **O**p eyn zyt dae sy seer
moede was van gaen. ynde men yr
ynde eyrem man menigherhande
spyse vir brachte. dye nyet vercree/
ghen waren myt vprechtigher ar
beyt. soe en aiss sy nyet daer aff. ynd
sy dede weychen swartz hart broit in
warm wasser. ynde dat aiss sy gedul
delich mit eyren ionfferen. Ind hi
ervm so besetzede yr mā. yr erlige
rechfertighe renten. ynde daer aff
leue sy mit eyren ionfferen. die wil
lich daer zo waren. **D**ickwylle soe
veronwerde sy dye spyse van de ho
ue. ynd sy seynde vñ erlighe gue
der mynschen spyse. Ind all dit ver
droech yr mā seer geduldelich. in he
sprach dat heyt dat onch also gherne
hadde gedaen. enhadde heyt nyet ge
vrucht dye stoeringhe syns gesinnes.
Sy was seer mylde vp dye armen.
dat sy sij gheynē gebrech en lies ha
in. ynde sy quaem yn zo troist ynd
zo hulpe soe myldelich. dat sy van
allen mynschen genoempt was der
armen moider. Inde sy dede dye ses
wercke der barmherzicheyt soe vlij
sich. op dat sy dat ewighe leuen ver

crijghen mochte. In dat sy des va
ders benedixie besitzen soldē zo der
rechter sijden myt den ghelenedidē
Sy cleydede dye nackten. **H**ye pyl
ligrym ynde dye vrouwen lude de/
de sy begrauen. yn sy hoiss veel kyn
der vys der doest. ynde sy neyede yit
yr cleyder ynde sy diende yn vrunc
lich. **S**y ynde yr ionffrouwen spoit
nen dickwyl woelte. ynde sy lies da
er aff cleyder machen. op dat sy vā
der arbeyt ein glorioes loen ontfan
ghen soulde van gode. ynde dat sy
cyn exemplē vā wairstigher oit
moedicheit geuen wouerde. Ind op
dat sy gode almissen gheuen soulde
van der arbeyt eyrer henden. **D**ye
hungherighen mynschen spijsde sy
den armen luden gaff sy voitsel yn
yr noitdorff. Ind op eyn zyt dae
der lantgreue yr man gereedē was
zo dem keyser der Fredericus hies
soe vergaderde sy all dat corn vys
yr schuyre. ynde sy dede alle daghe
van allen enden dye armen verga
deren. ynde dede yn daer af yr noit
dorff. Want yt was dae eyn grois
dyr zyt. **D**ickwyl als yr dā gelt
gebrach. soe verkoiste sy yr cleynoit.
op dat sy den armen mynschen zo
hulpe komen mochte. Inde sy on
goch yr seluen ynde eyren ionfferen
veel dinghe ynd gaff dat den armen.
Sy gaff den durstighen drincken.
Op eyn zyt als sy all dat bier vñ
gedeylt hadde den armen mynsche
soe hadde dat vas gein verminring
Sy herbercht dye armen yn dye pil
ligrym. Inde sy macht eyn alto
groys huys vnd eyre hogher borch
ynde daer hielte sy eyn groysse meni
chte van siechen. Inde sy gheincē al
le daghe zo yn. Inde sy en lies dat

nyet vñ dye moeyenisse van neder
go gaen ynd vp go steijghen. Ind
sy gaf yn cyre noitdorst in sy troest
sy. ynd vermaende sy go der gedul-
digheit. In dem seluen huys dede sy
voiden ynd vp rijken dye kynder d
armen vrouwen. Ind den kynder-
chyn was sy soe quedich ynd vrunt-
lich. dat sy alle dye kynder moider
noempten. ynde als sy in dat huys
quaem. soe volgheden sy yr all. ynd
keissen vñ sy. hanghende aen yr clei-
der. als kynder yr moider pleghen.
ynd sy setzeden sich alle vur sy. ind
sy lies machen cleyn duypgyn. glese-
ren ryngelchyn. ynd cleyn voghel-
chyn ynd andere kermisse lies sy ko-
effe vur dye kynder. vp dat dye kynd-
erchyn daer mede speelen soulden.
Sy versochte ouch dye crancken in
troiste sy mit vruntlichen worden.
ynd quaem yn go troiste in allem
dat sy behuenden. **S**y ghincck ouch
daer men dye armen begroeff. ynde
dyt cleyder dye sy mit eyren henden
gemacht hadde. dede sy ouer der doe-
den lychame. also seer dat sy cyns yr
hoeft deech ontwee rijs. ynd wan-
de cyns armen mynschen lychā da-
er in. Hier in was ouch eyrs mans
ynnichelyc to prijsen. Want al was
he seer onledich mit veel dinghe. no-
chtans was hey go mail vnyrich in
gots dienst. Ind vñ dat he sulcken
dinghe selfs persoenlich mocht an-
hanghen. soe gaff he synre vrouwen
macht go doen wat sy woude. dat
go gods cerdiende. ynde go der se-
licheyt eyre sielen. **O**m dat sent
elyzabeith begheerde dat yr man syn
waeppen keerde go der eerē gods. so
vermaende sy yn mit eyne heilsame
raet. dat he waren solde go den hyl-

lighē lande. Ind dae der lantgrane
der durchluchtheit furst in dat hyl-
lighē lant komen was. soe starf he
daer. Ind alsus waert **Elyzabeith**
eyn weduwe. ind desen stait nam sy
aen mit greyßer ynnicheyt. In dae
men vernā ind yt wijschichtich wa-
eri durch alle dat lant vā turynghē.
dat yr mā doot weer. soe wart sy on-
earlich verdreue ynd verstoissen vā
etgheren eyrs mans maighen. als
cyn dye syn guet verkwiste ynd on-
nutzelich zo brechte. Ind dae ic na-
che geworden was. soe ginck sy lig-
ghe in eyn schuyre daer die vercken
in plaghe go lighen. ynd sy danck-
te ynd louede god seer. Ind go der
metten zyt ghincck sy go den min-
der broederen. yn badt sy dat sy god
danckien vur yr droessnisse. ynd dat
sy singhen solden. Te den launda-
mus. Ind des anderen daghes. soe
hies men sy gaen in eyrs vyāts hu-
ys mit eyren kynderen. Ind men
wijsde yr ein enghē stat daer sy sol-
de woenen. Ind dae yr der wert yn
werdynne seer lestich waren. soe be-
uall sy god dye wende. ynde sprach.
Ich solde gherieden mynsche dan-
cken inde god beuelen. vonde ich sy
waildedich. Dae keerde sy van noe-
de weder go eyren lande. ynd sy sen-
de eyre kynd vp go voeden vp veel
steeden. Ind dae sy ouer eyne enghē
wech gaen solden. dae veel dreck lach
dair steen gesetz waren dae mē ouer
ghincck. Soe quaem yr ein alt wijs-
ter sy veel queds gedaen hadde. zo
gemuete vp den steene. Ind als sy
yr nyet rumen enwoude. soe viel
sent Elyzabeith in den dreck. ind dae
stont sy vroelich vp ynd lachede yn
veghede yr cleyder. **S**aer nae

Lxxxvij.

Hadde ein abdysse dye yr moey was
alzo groys medelijden vp yr ar,
moit. Ind sy voijrde sy zo dem bis
choff vā babberch der yr oem was
ynd he ontfinc sy eerlich. ynd hick
de sy by sich. ynde meinde dat he sy
weder bestaden woldē. Dae die die
anderen ionfferen hoerden dye mit
yr reynicheit geloeft hadden. in sich
daer vñ quelden mit weenen. soe
sechten sy dat sent elizabert al sich
tende. Ind sy troist sy. ynd sprach.
ich betrouwe in vnsen heren. vñ
wes wille ich reynicheit ghehoest
hain. dat he myn opfatz stantast
chlich verwaren sal. dat he alle ghe
wale aff stellen sal. ynd he sal al
len myn schliche rait zo niet machē.
In wil mich myn oem anderwerff
bestaden. ich ensal ym nūmermeer
volbert mit mynen herzen daer zo
geuen. ynde ich sal onch dat weder
sage mit de woerde. In enmochte
ich anders in gheyneley wijs ont
gaen soe woldē ich lieuer myr myn
nase aff snydc. vp dat mich vā myn
re lelichkeit ynde beslichkeit weghe al
le man versmaeden. Ind dae sy ynt
gegen eijren willen. gebrachte wart
vñ eijrs oems gebot vp eyf sloss.
dat sy daer woenen solde so lange
bis dat he sy zo der echtscheft geue
wolde. ind als sy yr reynicheit daer
al weenede god beuall. siet. als vns
here woldē. so bracht mē eijrs mas
gebeente van ouer dye see. In dair
vñ dede sy der byschoff weder hale
vñ dat sy eijrs mans gebeente zo
gemuete varen solde. Ind alsus oē
finck dye been der byschoff mit eijr
re louelichen processien. ynd sent eli
zabert ontfinc sy mit groisser yn
scheyt ynd mit veel tranen. Inde

sy keerde sich zo dem heren in sprach
Here ich dancken dyt dat du mich
vertroyst hain. in dem dat ich ontfā
ghen hain dye beyt myns lieue yñ
sussen mans. Here du weist dat ich
yn lieff hadde. wāt he dich lieft had
de. nochtan vñ dyn lieffde so wol
de ich gheen onberen synre gegen
wordicheit. yñ ich seytide yn zo hul
pe in dat hillighe lant. In wie waile
myr dat genoeghelyc weer dat ich bi
ym mocht leue. al solde ich mit ym
durch dye ganze werlt broit biddē
nochtane so roiff ich dich aen zo ey
nem gerzynghe dat ich yn yntgege
dynen willen. niet woldē verloesē
mit eynen hair. noch weder roissen
zo desen sterflichen leuen. ich beuele
yn ynd mich dynre genaide.

Ind dair vñ dat dese hillige we
dine niet verliessen ensolde dyt hon
derfeldige vrucht dye men gheis
den ghenen dye dae halden dye vol
komenheit des euangelie. Soc de
de sy aen gheistliche cleyder. dat wa
ren grawe cleyder. die oetmodich in
verworpen waren. ynde sy hieldē
ewighe reynicheyt nae eijrs mans
doit. volkomē gehoitsaheit. yñ nam
aen sich wittige armoit. In sy wok
de broit gebeden hain van doere zo
doere mer meister Corait woldē ye
dat niet verhenghen. yr cleydyn
ghe was soe seer verworpen yñ on
weerdich dat sy droecheyn graue
hoecken dye ghelenghet was van
doch vā ander warwe.

Dae yf uader der koe
yñck vā vngarien hoerde dat sy
dochter zo soe groisser armoit ghe
komen was. soc scynde he eyngre
uen zo yr dat he sy weder zo eijrs

vaders lande brenghen solde. In
daer he sy sach in soe armen clederen
ynd sach sy soe oitmoidelich sitzen
spinnen van groissen schemden yn
de van wonder so rieff he yn sprach
Nye ensach men koeninck's dochter
in alsulchem armē cleyde. noch me
ensach ouch sy nye wolle spinnen.
Inde als he yr seer aen lach dat sy
weder zo lande keeren solde. soe en
wouerde sy des nyet doen. yn sy wol
de lieuer in armoit mit den armen
blieb. dan mit den rijchē ouer vloe
dich syn in rijchdom. **I**nde op
dat yr hert ganz in goede gaen sol
de. ynd dat yr ynnicheyt gheyn bin
der hain en soulde so bat sy vnsen
heren. dat he yr ingiesen volderer
smadynghe van allen eertsche din
ghen. ynd dat he vis eijrem herten
nemen woude dye lieffde van eijren
kynderen. ynd dat he yr geuen wol
de stantafficheyt ynd versmadyng
ghe yntgheen alle laster ynd hoen
sprach. **I**nd daer sy yr gebede gedain
hadde soe hoerde sy vnsen herē dat
he zo yr sprach. **D**yn gebet is ver
hoert. ynde sy vertzelde dat eijre jōf
frouwen yn spach. **U**nse here d' hant
myn gebet verhoert. Want ich rechē
all eertsche guet niet besser dan off
it myst off dreck weer. **I**nd ich en
achte niet meer van mynen kynde
ren. dan van mynen anderen ker
sten. **I**nd ich enachte niet dat men
myr spiit off versmadyngē an duet
ynde mich duncke dat ich anders
niet lieff en hain dan god.

Dese billighe vrouwe nae dem
als sy gheistlich cleyd aen gename
hadde soe dede sy niet deste myn die
werken der barmherzigheit. Want

daer **G**y hadde ontsanghen vur ze
morghen gaue twee duisen mat
soe gaff sy en deil den armen. ynde
miu dem anderen deil soe stichtie sy
eyn groy s hospital go mat buich.
Ind daer spraichen alle mynschen
dat sy weer eyn verderuersche ynde
verquistersse. ind sy spraichen dat sy
arwisch in onuerzonē weer. **I**n v m
dat sy konde all verspytyngh ynd
schendyng quedelich ynd vroeli
chen verdiaghē. daer v m verwis
sen sy yr seer dat sy soe gerynghe ij
ren man vergessen hadde die sich al
sus groislich ver vrouwde. **N**ae de
dat sy dat hospital vp gheluwe
hadde soe diende sy oitmoldich da
er in. als eyn oitmoldich dienst ma
ghet. **I**nd sy diende den armen scir
ernstlich ynd sy bade sy. ynde sy lcy
de sy op yr bede in sprach zo den jōf
frouwen wie wail geschiet vns dat
ryr vnsen herē alsus baden moghe
ynd decken. **I**nd dem dienste der kran
cken mynschen was sy oetmoedich.
Ind dyt bewijsde sy in dem als sy
vp cyn ruit cyn kynt mit eynen ou
ghe vol plackicheyt op eyn nacht
les werft droech op dat heimlicheit
yn syn doicher daer nae gheen woes
se. **I**nde eynre makkarsche vrouwe
sneit sy ast yr neghel ind dede yr. y
schoevis. **D**ae dye ruit neech
de dat vnsere here jesus cristus syn lie
ue vriendinne van deser werlt ha
len woude. op dat dye ghene die dat
cerischerich versmaet hadde. ver
crijgben solde dat rijch der enghele
soe offenbaerde sich yr christus ihesu
sus ynde sprach come myn lieue
vriendinne in die ewighe taberna
cel dye dyr bereyt syn. **I**nde als sy

Clexxv.

Frānce lach van den sebres. ynde
sy yr aengesicht geleerte hadde zo
der want. soe hērdē dye ghene vry
vn sy stonden dat sy sanct alzo
suesten gesancē. Inde dae sy eyn
van den sonfronwen vraghēde
wat dat weer. So antworde eliza
beth. Dat iusche yr ynde der want
sasseyn voghelchyn yñ dat sanct
soe suesselich. Dat yt mych ouch
goch mit ym zo singhe. Ind in yr
francheit was sy alweghē vroe
lich. ynde sy hērde nye op vā be
den. Ind op den lesten dach eer sy
starff. soe sprach sy. Wat wold yr
doen off der diuel zo vch qweme.
Inde eyn korte tyme daer nae soe
rieff sy lude. als off sy dem diuell
orloft gheue. ynde sprach drijwerff.
Nye. Inde daer nae sprach sy. Si
et dye myddernacht neechde daer in
christus woule gheboeren werden.
ynd waert in dye cybbe geleyt. In
de dae dye vre neechde dat sy steruen
soulde. soe sprach sy. Nu neecht dye
tyme in der der almoechte god dye
ghene dye syn vunde syn. sal roiffē
zo der hemelscher baulooff. Daer nae
ouer eyn korte tyme in dem jaer vns
heren. M.C. ynd. xvij. soe starff
sy in vreden.

Ecylia dye

Ohyllige ionfronwe
die v̄ as van sacerdole
geslecht vā Rome. jñ
sy was op gezogē yñ
op gevódet vysyr wyeghe in den
kerstē geloouē. inde sy droech altye
verborghē in eyre hertē dat enāg:li
um vns herē ihesu christi. inde noch
dach. och nacht was sy ledich vā
gods sprach noch vā gekede. In de
se hyllige ionfronwe was getrou
wt eynē jonghelinc d̄ was genoēt
Valerianus. In dae d̄ d̄ ich qwaent
dat miē baulooff halde solde. soe dede
sy aen ouer yrē bloisse lijsf ein haire
cley. yñ daer sonē was sy geleyt
mit guldē cleyderē. ind dae miē daer
op orghelē speelde. so sanct sy in de
hertē alleyn dē herē yñ sprach. Here
myn hertē vnd myn lyckam moea
werde onbesmege. op dat ich nyec be
schēt werde. ind sy vastede miē tweet
daghe. nu drii daghe in d̄ wechē myc
gebede. ind bental dem herē dat ghēna

Die legēde van sent
Cecilien der hillighē
ionckfronwen inde
mercelersche. :::